

THỰC TRẠNG VÀ GIẢI PHÁP HOÀN THÀNH KẾ HOẠCH CỔ PHẦN HÓA DOANH NGHIỆP NHÀ NƯỚC GIAI ĐOẠN 2021-2025 CỦA TP. HÀ NỘI

HÀ MINH HẢI - Phó Chủ tịch UBND TP. Hà Nội

Giai đoạn 2016-2020, công tác cổ phần hóa, thoái vốn của TP. Hà Nội đã được chủ động triển khai, đảm bảo tuân thủ đúng quy định của pháp luật và công khai, minh bạch. Tuy nhiên, bên cạnh những kết quả đã đạt được, công tác cổ phần hóa, thoái vốn của Thành phố vẫn gặp nhiều khó khăn, vướng mắc, chưa đạt kế hoạch đề ra. Bài viết phân tích thực trạng cổ phần hóa, thoái vốn của TP. Hà Nội thời gian qua, đề xuất các giải pháp nhằm đảm bảo hoàn thành kế hoạch cổ phần hóa của giai đoạn 2021-2025.

Từ khóa: Cổ phần hóa, thoái vốn, minh bạch, TP. Hà Nội

SITUATION AND SOLUTIONS TO ACCOMPLISH THE SOE EQUITIZATION PLAN FOR THE PERIOD 2021-2025 IN HANOI

Ha Minh Hai - Vice Chairman of Hanoi People's Committee

In the 2016-2020, the equitization and divestment process in Hanoi has been actively implemented, ensuring publicity, transparency and law compliance. However, besides the achieved results, the equitization and divestment process of the city still faces multiple difficulties and obstacles, and has not yet achieved the set plan. The article analyzes the current state of equitization and divestment process of Hanoi and proposes solutions to ensure the accomplishment of the equitization plan for the period 2021-2025.

Keywords: Equitization, divestment, transparency, Hanoi

Ngày nhận bài: 8/4/2022

Ngày hoàn thiện biên tập: 18/4/2022

Ngày duyệt đăng: 26/4/2022

Thực trạng công tác cổ phần hóa và thoái vốn của TP. Hà Nội đến năm 2020

Quán triệt nghiêm túc chủ trương cổ phần hóa doanh nghiệp nhà nước của Đảng, Nhà nước, ngay từ năm 1998, TP. Hà Nội (bao gồm tỉnh Hà Tây cũ) đã xây dựng kế hoạch và triển khai công tác cổ phần hóa theo lộ trình từng bước, bắt đầu từ các xí nghiệp,

công ty có quy mô nhỏ, dần từng bước cổ phần hóa doanh nghiệp nhà nước có quy mô lớn hơn.

Đầu năm 2016, Thành phố đã chủ động xây dựng và ban hành kế hoạch triển khai công tác cổ phần hóa, thoái vốn nhà nước; ban hành chương trình hành động triển khai thực hiện các văn bản thực hiện chỉ đạo của Thủ tướng, Phó Thủ tướng Chính phủ và hướng dẫn của các cơ quan Trung ương (Bộ Kế hoạch và Đầu tư, Bộ Tài chính...) về đẩy mạnh công tác cơ cấu lại, sắp xếp, đổi mới, cổ phần hóa doanh nghiệp nhà nước và thoái vốn nhà nước tại doanh nghiệp.

Thành phố đã ban hành các quyết định về kiện toàn Ban Đổi mới và Phát triển doanh nghiệp Thành phố, thành lập bộ phận thường trực Ban Đổi mới và Phát triển doanh nghiệp Thành phố để tham mưu triển khai công tác cổ phần hóa, thoái vốn theo kế hoạch được Thủ tướng Chính phủ phê duyệt; phân công nhiệm vụ cho các thành viên đảm bảo rõ người, rõ việc, rõ trách nhiệm...

Về cổ phần hóa doanh nghiệp nhà nước, đến hết năm 2020, TP. Hà Nội đã thực hiện cổ phần hóa 320 doanh nghiệp (bao gồm cả các doanh nghiệp thuộc TP. Hà Nội và tỉnh Hà Tây cũ) gồm 259 doanh nghiệp thuộc giai đoạn từ năm 2008 trở về trước, 61 doanh nghiệp thuộc giai đoạn từ năm 2008 đến hết năm 2020 (trong đó, giai đoạn 2011-2015 cổ phần hóa được 56 doanh nghiệp; giai đoạn 2016-2020 cổ phần hóa được 01 doanh nghiệp).

Đối với 56 doanh nghiệp cổ phần hóa giai đoạn 2011-2015, đến nay, Thành phố đã hoàn thành quy

trình cổ phần hóa, bàn giao sang công ty cổ phần đối với 51/56 doanh nghiệp; còn phải tiếp tục quyết toán hậu cổ phần, bàn giao sang công ty cổ phần đối với 05 doanh nghiệp.

Về thoái vốn nhà nước đầu tư tại doanh nghiệp, UBND Thành phố đã phê duyệt giá khởi điểm, phương án thoái vốn và tổ chức bán đấu giá cổ phần đối với 09/34 doanh nghiệp, trong đó hoàn thành thoái vốn nhà nước đầu tư tại 06 doanh nghiệp (03 doanh nghiệp tổ chức bán đấu giá không thành công do không có nhà đầu tư đăng ký mua). Ngoài ra, 01 doanh nghiệp dừng thực hiện thoái vốn đến hết năm 2020 theo chỉ đạo của Thủ tướng Chính phủ để rà soát, xây dựng phương án sắp xếp, thoái vốn trong giai đoạn 2021-2025 (Công ty Cổ phần Cấp nước Sơn Tây).

Triển khai các bước của công tác thoái vốn nhà nước đối với các doanh nghiệp còn lại, Thành phố đã lựa chọn đơn vị tư vấn xác định giá khởi điểm, đơn vị tư vấn lập phương án thoái vốn; xử lý theo thẩm quyền những tồn tại, vướng mắc; báo cáo, xin ý kiến cấp có thẩm quyền hướng dẫn xử lý vướng mắc về tài chính, tài sản; thẩm định hồ sơ xác định giá khởi điểm và phương án thoái vốn nhà nước đầu tư...

Ngoài ra, UBND Thành phố tiếp tục thực hiện hình thức sắp xếp khác tại 03 doanh nghiệp theo chỉ đạo của Thủ tướng Chính phủ tại Văn bản số 2252/TTg-ĐMDN ngày 29/12/2012 về việc phê duyệt kế hoạch sắp xếp, đổi mới doanh nghiệp 100% vốn nhà nước thuộc UBND TP. Hà Nội giai đoạn 2012-2015, trong đó: phá sản Công ty Ăn uống Dịch vụ du lịch Sóc Sơn, phá sản Công ty Kỹ thuật Điện thông, bán Cửa hàng lương thực 60 Ngô Thì Nhậm. Các Công ty cổ phần: Mai Động, Thống Nhất Hà Nội, Đầu tư khai thác Hồ Tây, Dệt 19/5 Hà Nội, Xây dựng và phát triển nhà Hà Nội (CT46) chưa hoàn thành bàn giao doanh nghiệp nhà nước sang công ty cổ phần do một số vướng mắc về tài chính, tài sản chưa được xử lý. Hiện nay, Thành phố đang xử lý tồn tại cổ phần hóa kéo dài nhiều năm tại một số doanh nghiệp, như: Công ty Xây dựng số 1, Công ty Xây dựng Công nghiệp thuộc Tổng công ty Đầu tư phát triển hạ tầng đô thị UDIC; Công ty cổ phần Đầu tư phát triển nhà số 68, Công ty Đầu tư xây dựng số 2 thuộc Tổng công ty Đầu tư và Phát triển nhà Hà Nội.

Nhìn chung, công tác cổ phần hóa, thoái vốn của Thành phố đã được chủ động triển khai, đảm bảo tuân thủ đúng quy định của pháp luật và công khai, minh bạch. Các doanh nghiệp trước khi triển khai được xử lý tồn tại về công nợ, tài chính, tài sản. Công tác xây dựng phương án sử dụng đất sau cổ phần hóa được chú trọng, đã xây dựng và xác định

rõ các mục tiêu, nguyên tắc làm cơ sở rà soát, thu hồi về Thành phố các địa điểm nhà đất sử dụng không hiệu quả, không đúng mục đích. Giai đoạn 2016-2020, tổng giá trị vốn nhà nước thực hiện bán đấu giá thông qua cổ phần hóa, thoái vốn thu về là 3.803 tỷ đồng, chênh lệch tăng 1.884 tỷ đồng so với giá trị theo sổ sách kế toán.

Các doanh nghiệp sau cổ phần hóa, thoái vốn đều đảm bảo ổn định và phát triển hoạt động sản xuất kinh doanh, đảm bảo quyền lợi của nhà nước, người lao động và nhà đầu tư. Trên cơ sở rà soát, bố trí lại lực lượng lao động hợp lý, tiết kiệm các loại chi phí (trực tiếp, gián tiếp), điều chỉnh chính sách lương, thưởng phù hợp theo hướng phân phối theo năng suất lao động và hiệu quả công việc, các doanh nghiệp sau cổ phần hóa đa phần đều giữ được ổn định và phát triển, tăng năng suất lao động, nâng cao chất lượng sản phẩm, dịch vụ; các chỉ tiêu về doanh thu, lợi nhuận, nộp ngân sách nhà nước và thu nhập bình quân của người lao động đều tăng hơn so với khi còn là doanh nghiệp 100% vốn nhà nước...

Các quy định và thực tế lựa chọn doanh nghiệp nhà nước đưa vào kế hoạch cổ phần hóa giai đoạn 2021-2025

Cơ sở pháp lý lựa chọn các doanh nghiệp nhà nước đưa vào kế hoạch cổ phần hóa giai đoạn 2021-2025

Trong quá trình lựa chọn các doanh nghiệp nhà nước đưa vào danh mục cổ phần hóa kế hoạch năm 2021-2025, TP. Hà Nội đã quán triệt và thực hiện nghiêm túc các văn bản pháp lý và chủ trương chung của Đảng, Nhà nước. Văn kiện Đại hội Đảng XIII đã đề ra mục tiêu, tiếp tục thực hiện sắp xếp lại doanh nghiệp nhà nước, tập trung giữ vững những lĩnh vực then chốt, thiết yếu; những địa bàn quan trọng về quốc phòng, an ninh; những lĩnh vực mà doanh nghiệp thuộc các thành phần kinh tế khác không đầu tư; củng cố, phát triển một số tập đoàn kinh tế nhà nước có quy mô lớn, hoạt động hiệu quả, có khả năng cạnh tranh khu vực và quốc tế trong một số ngành, lĩnh vực then chốt của nền kinh tế.

TP. Hà Nội cũng quán triệt và thực hiện nghiêm Quyết định số 22/2021/QĐ-TTg ngày 02/7/2021 của Thủ tướng Chính phủ ban hành về tiêu chí phân loại doanh nghiệp nhà nước, doanh nghiệp có vốn nhà nước thực hiện chuyển đổi sở hữu, sắp xếp lại, thoái vốn giai đoạn 2021-2025, đặc biệt là các tiêu chí phân loại doanh nghiệp nhà nước tại Điều 3 (Tiêu chí phân loại) và Điều 4 (Trách nhiệm của cơ quan đại diện chủ sở hữu); Nghị định số 140/2020/NĐ-CP ngày 30/11/2020 của Chính phủ, điều kiện để doanh nghiệp triển khai công tác cổ phần hóa, thoái vốn. Theo đó, các doanh nghiệp nhà nước được lựa chọn

đưa vào danh mục cổ phần hóa phải đáp ứng điều kiện đã được cấp có thẩm quyền phê duyệt phương án sắp xếp lại, xử lý nhà, đất; phương án sử dụng đất sau cổ phần hóa theo quy định; đã xử lý dứt điểm các tồn tại, vướng mắc về tài chính, tài sản, công nợ theo chế độ quy định và còn vốn nhà nước; thuộc Kế hoạch sắp xếp lại doanh nghiệp do Thủ tướng Chính phủ quyết định trong từng giai đoạn.

Theo Thông báo số 122/TB-VPCP ngày 25/5/2021 về kết luận của Thủ tướng Chính phủ, Thủ tướng chỉ đạo Bộ Kế hoạch và Đầu tư rà soát, hoàn thiện dự thảo Quyết định thay thế Quyết định số 58/2016/QĐ-TTg ngày 28/12/2016 theo hướng “Nghiên cứu cơ sở thực tiễn và các quy định pháp luật liên quan, đề xuất, bổ sung việc chưa cổ phần hóa, thoái vốn tại những doanh nghiệp kinh doanh có hiệu quả, có lãi, quản trị tốt, ngành nghề đặc thù, thương hiệu mạnh của Việt Nam, có vai trò quan trọng đối với quốc phòng, an ninh, điều hành kinh tế vĩ mô, có giá trị văn hóa, lịch sử, kiến trúc...; ...Phân cấp mạnh và xác định rõ thẩm quyền của Thủ tướng Chính phủ, của các Bộ, ngành, địa phương”.

Đặc biệt, TP. Hà Nội quán triệt sâu sắc Báo cáo số 324-BC/ĐĐQH15 ngày 03/11/2021 của Đảng đoàn Quốc hội về việc thực hiện chính sách, pháp luật về cổ phần hóa, thoái vốn nhà nước tại doanh nghiệp nhà nước, trọng tâm là tập đoàn kinh tế, tổng công ty nhà nước và chuyển đơn vị sự nghiệp công lập thành công ty cổ phần; Báo cáo số 350/BC-UBKT15 ngày 21/10/2021 của Ủy ban Kinh tế Quốc hội về tình hình cổ phần hóa, thoái vốn nhà nước tại doanh nghiệp nhà nước, trọng tâm là tập đoàn kinh tế, tổng công ty nhà nước và chuyển đơn vị sự nghiệp công lập thành công ty cổ phần; trong đó có kiến nghị đối với Kế hoạch tổng thể sắp xếp các doanh nghiệp nhà nước thuộc TP. Hà Nội giai đoạn 2021-2025 tại mục 3, phần II.

Theo đó, đối với các doanh nghiệp 100% vốn nhà nước, tiếp tục làm đại diện chủ sở hữu tại: (i) Các doanh nghiệp thuộc đối tượng nhà nước nắm giữ 100% vốn điều lệ theo quy định tại Quyết định số 22/2022/QĐ-TTg về tiêu chí phân loại doanh nghiệp nhà nước, doanh nghiệp có vốn nhà nước thực hiện chuyển đổi sở hữu, sắp xếp lại, thoái vốn giai đoạn 2021- 2025; (ii) Các doanh nghiệp 100% vốn nhà nước hoạt động trong lĩnh vực cung ứng sản phẩm, dịch vụ công ích, dịch vụ sự nghiệp công hoặc sản phẩm có tính đặc thù (như cung cấp nước sạch, thoát nước, chiếu sáng đô thị, vận tải hành khách công cộng, duy trì hệ thống công viên, cây xanh...) có vai trò quan trọng trong việc bảo đảm mục tiêu an sinh xã hội, an ninh chính trị, an toàn sức khỏe cho người dân, ổn

định xã hội trên địa bàn thành phố.

Đồng thời, tiếp tục thực hiện sắp xếp lại các nông, lâm trường theo quy định tại Nghị định số 118/2014/NĐ-CP của Chính phủ về sắp xếp, đổi mới và phát triển, nâng cao hiệu quả hoạt động của công ty nông, lâm nghiệp. Đối với các doanh nghiệp sản xuất, kinh doanh không hiệu quả, có tồn tại, vướng mắc lớn về tài chính, tài sản, thực hiện các hình thức sắp xếp khác như bán doanh nghiệp, phá sản, giải thể, sáp nhập...

Đối với các doanh nghiệp có vốn nhà nước đầu tư, chưa thực hiện thoái vốn nhà nước đầu tư đối với các doanh nghiệp có hoạt động cung cấp sản phẩm, dịch vụ công ích, dịch vụ sự nghiệp công hoặc có tính đặc thù về lịch sử, văn hoá. Đối với các doanh nghiệp không có khó khăn, vướng mắc hoặc đã đủ điều kiện thoái vốn thì tiếp tục đề xuất thực hiện thoái toàn bộ vốn nhà nước đầu tư tại doanh nghiệp theo tiêu chí phân loại doanh nghiệp do nhà nước đầu tư vốn được phê duyệt.

Thực tiễn, đặc thù của Thành phố trong xác định danh mục doanh nghiệp nhà nước đưa vào Kế hoạch cổ phần hóa giai đoạn 2021-2025

Cùng với việc quán triệt và bám sát các chủ trương, chỉ đạo và cơ sở pháp lý nêu trên, việc lựa chọn doanh nghiệp nhà nước đưa vào Kế hoạch cổ phần hóa giai đoạn 2021-2025 của Thành phố còn xuất phát từ vị thế và yêu cầu phát triển của Thủ đô Hà Nội, trong đó, đặc biệt là yêu cầu đảm bảo duy trì và cung cấp ổn định, có chất lượng các sản phẩm, dịch vụ công ích, dịch vụ sự nghiệp công trên địa bàn, đảm bảo an sinh, xã hội, an ninh chính trị; gìn giữ, bảo tồn các giá trị văn hóa, giá trị lịch sử, giá trị kiến trúc; góp phần thực hiện có hiệu quả nhiệm vụ phát triển kinh tế - xã hội của Thành phố trong giai đoạn 2021-2025.

Việc đưa các doanh nghiệp đặc thù như: cấp, thoát nước, công viên, cây xanh, vận tải công cộng... vào danh mục cổ phần hóa, trong khi tại địa phương các doanh nghiệp tư nhân chưa đáp ứng yêu cầu về cung cấp dịch vụ sẽ ảnh hưởng đến việc thực hiện các mục tiêu phát triển kinh tế xã hội. Bởi vậy, cơ quan đại diện chủ sở hữu cần căn cứ tiêu chí phân loại doanh nghiệp cùng với kết quả rà soát và tiến độ xử lý các vấn đề về đất đai, tài chính và tài sản của doanh nghiệp để chủ động quyết định thời điểm thực hiện cổ phần hóa đảm bảo tính khả thi, phù hợp tình hình thực tế và đạt hiệu quả cao nhất theo cơ chế thị trường.

Đồng thời, việc lựa chọn các doanh nghiệp nhà nước đưa vào kế hoạch cổ phần hóa 2021-2025 còn

cần bảo đảm các điều kiện và tính khả thi phù hợp với tình hình thực tế doanh nghiệp; đảm bảo doanh nghiệp tập trung vào lĩnh vực kinh doanh chính, lành mạnh về tài chính và cung cấp sản phẩm, dịch vụ công có chất lượng.

Kế hoạch sắp xếp lại doanh nghiệp thuộc UBND TP. Hà Nội giai đoạn 2021-2025

Tại thời điểm ngày 01/01/2021, TP. Hà Nội có 56 doanh nghiệp, gồm 27 doanh nghiệp 100% vốn nhà nước và 29 doanh nghiệp có vốn nhà nước. Thành phố đã lập kế hoạch sắp xếp lại các DN này giai đoạn 2021-2025.

Theo đó, đối với nhóm 27 doanh nghiệp 100% vốn nhà nước, Thành phố thực hiện các hình thức sắp xếp đối với 07 doanh nghiệp; đối với 20 doanh nghiệp còn lại gồm 07 doanh nghiệp thuộc đối tượng nhà nước nắm giữ 100% vốn điều lệ và 13 doanh nghiệp có vai trò tích cực trong lĩnh vực cung ứng dịch vụ công ích, dịch vụ sự nghiệp công hoặc trong thực hiện nhiệm vụ phát triển kinh tế - xã hội, nhiệm vụ chính trị, quốc phòng an ninh, Thành phố tập trung thực hiện tái cơ cấu, rà soát, sắp xếp các cơ sở nhà đất, xử lý các tồn tại về tài chính, tài sản, nâng cao hiệu quả sản xuất kinh doanh của doanh nghiệp; khi các doanh nghiệp đáp ứng điều kiện để cổ phần hóa theo quy định, Thành phố tiếp tục cập nhật, đề xuất Thủ tướng Chính phủ đưa vào danh mục doanh nghiệp cổ phần hóa để triển khai thực hiện.

Đối với 29 doanh nghiệp có vốn nhà nước đầu tư, Thành phố thực hiện rà soát, đánh giá, nhận định, đề xuất giải quyết tồn tại, vướng mắc để tổ chức thực hiện thoái vốn nhà nước đầu tư tại doanh nghiệp giai đoạn 2021-2025 đối với 23 doanh nghiệp không thuộc đối tượng nhà nước nắm giữ vốn theo tiêu chí phân loại doanh nghiệp (gồm 08 công ty cổ phần độc lập do nhà nước nắm giữ trên 50% vốn điều lệ, 15 công ty cổ phần độc lập do nhà nước nắm giữ dưới 50% vốn điều lệ). Đối với 06 doanh nghiệp có vốn nhà nước chi phối, hoạt động trong lĩnh vực công ích, sự nghiệp công, có giá trị về lịch sử, văn hóa, kiến trúc; sản xuất kinh doanh có hiệu quả, đóng góp tích cực cho ngân sách Thành phố thuộc đối tượng theo quy định tại điểm c, điểm d khoản 2 Điều 3 Quyết định số 22/2021/QĐ-TTg, Thành phố thực hiện sắp xếp các cơ sở nhà đất, cơ cấu lại doanh nghiệp nhằm nâng cao hiệu quả hoạt động, đảm bảo cung ứng các sản phẩm, dịch vụ công có chất lượng; khi các doanh nghiệp đáp ứng điều kiện để thoái vốn theo quy định, Thành phố tiếp tục cập nhật, đề xuất Thủ tướng Chính phủ đưa vào danh mục doanh nghiệp thực hiện thoái vốn.

Khó khăn, vướng mắc và đề xuất giải pháp đảm bảo hoàn thành kế hoạch cổ phần hóa doanh nghiệp nhà nước giai đoạn 2021-2025

Những khó khăn, vướng mắc trong cổ phần hóa

Trên thực tế, kết quả công tác cổ phần hóa, thoái vốn nhà nước trên địa bàn TP. Hà Nội trong giai đoạn 2016-2020 chưa đáp ứng tiến độ, kế hoạch đã đề ra, xuất phát từ nhiều nguyên nhân. Trong đó, nhiều chính sách, chế độ về cổ phần hóa, thoái vốn được thay đổi, ban hành mới theo hướng rõ ràng, chặt chẽ hơn, đặc biệt là sắp xếp lại, xử lý các cơ sở phà, đất của doanh nghiệp (Nghị định số 126/2017/NĐ-CP ngày 26/11/2017 về cổ phần hóa thay thế các Nghị định số 59/2011/NĐ-CP ngày 18/7/2011, Nghị định số 189/2013/NĐ-CP ngày 20/11/2013, Nghị định số 116/2015/NĐ-CP ngày 11/11/2015; Nghị định số 32/2018/NĐ-CP ngày 08/3/2018 về đầu tư vốn nhà nước vào doanh nghiệp và quản lý, sử dụng vốn, tài sản tại doanh nghiệp; Nghị định số 167/2017/NĐ-CP ngày 31/12/2017 quy định việc sắp xếp lại, xử lý tài sản công; các Thông tư hướng dẫn các Nghị định nêu trên). Điều này dẫn đến việc các doanh nghiệp đã được phê duyệt phương án sử dụng đất sau cổ phần hóa, hoàn thành hồ sơ xác định giá trị doanh nghiệp hoặc đã được phê duyệt giá khởi điểm chuyển nhượng vốn nhà nước đầu tư... phải thực hiện rà soát, xây dựng lại phương án theo quy định mới.

Bên cạnh đó, một số văn bản pháp lý có vướng mắc, bất cập nhưng chưa hoặc chậm được sửa đổi, hướng dẫn cụ thể như: việc xác định giá trị thương hiệu dựa vào các yếu tố lịch sử, bề dày truyền thống vào giá trị doanh nghiệp cổ phần hóa; việc xử lý tài chính khi xác định giá trị doanh nghiệp đối với một số tài sản đặc thù (đường ống nguồn cấp, thoát nước, cây xanh, chim thú nuôi...); việc xác định giá trị được tạo bởi quyền sử dụng đất thuê trả tiền hàng năm; việc xác định giá trị văn hóa, lịch sử, nhãn hiệu, tên thương mại...

Ngoài ra, một số cách hiểu chưa thống nhất về thực hiện chính sách, chế độ về cổ phần hóa, thoái vốn giữa các ngành, các cấp và doanh nghiệp đối với các nội dung thực tế, dẫn đến phải rà soát, giải trình, báo cáo nhiều lần, kéo dài thời gian thực hiện, như các vấn đề: Thẩm quyền phê duyệt đơn vị tư vấn xác định giá trị doanh nghiệp khi cổ phần hóa, thoái vốn; Việc xác định giá khởi điểm khi cổ phần hóa, thoái vốn phải sát với giá thị trường; Việc xác định giá trị văn hóa, lịch sử bằng tỷ lệ tối thiểu 1% trên giá trị thực tế phần vốn nhà nước vào giá khởi điểm; Việc đảm bảo tối đa lợi ích của nhà nước đối với các doanh nghiệp cổ phần hóa, thoái vốn đang thực hiện

dự án hoặc có khoản đầu tư tại các doanh nghiệp đang thực hiện dự án....

Trên thực tế, TP. Hà Nội có nhiều doanh nghiệp trong danh mục cổ phần hóa hiện đang cung ứng các sản phẩm, dịch vụ công ích, dịch vụ sự nghiệp công, sản phẩm đặc thù, dẫn đến quá trình triển khai phải đồng thời đánh giá vai trò, ảnh hưởng của việc chuyển đổi sở hữu với việc đảm bảo an sinh xã hội, an ninh chính trị. Bên cạnh đó, sự phối giữa các sở, ngành và doanh nghiệp cũng còn hạn chế, chưa thật chặt chẽ, chưa nhanh chóng theo quy trình và thẩm quyền, trách nhiệm.

Tác động của dịch bệnh COVID-19 cũng ảnh hưởng đến hoạt động sản xuất kinh doanh của doanh nghiệp. Các doanh nghiệp vừa phải tập trung nhiệm vụ sản xuất kinh doanh theo kế hoạch đề ra, đảm bảo ổn định thu nhập cho người lao động, vừa phải thực hiện tốt công tác phòng, chống dịch, dẫn đến nhiều doanh nghiệp chưa hoàn thành các thủ tục pháp lý về thực hiện sắp xếp lại, xử lý nhà, đất trước khi cổ phần hóa theo quy định.

Ngoài ra, nhận thức của một bộ phận doanh nghiệp về chủ trương cổ phần hóa doanh nghiệp nhà nước tuy đã có chuyển biến nhưng chưa hiểu đầy đủ ý nghĩa quan trọng của công tác này đối với phát triển kinh tế xã hội; còn tư tưởng e ngại về vị trí và vai trò lãnh đạo sau cổ phần hóa, vì vậy làm ảnh hưởng đến tiến độ của quá trình cổ phần hóa doanh nghiệp nhà nước.

Đề xuất giải pháp đảm bảo hoàn thành kế hoạch cổ phần hóa doanh nghiệp nhà nước giai đoạn 2021-2025

Để đảm bảo hoàn thành kế hoạch cổ phần hóa doanh nghiệp nhà nước giai đoạn 2021-2025, trong thời gian tới, cần triển khai đồng bộ các giải pháp sau:

Thứ nhất, cần có quyết tâm chính trị, sự quan tâm chỉ đạo sát sao, quyết liệt của UBND Thành phố và sự phối hợp chặt chẽ giữa các cơ quan Trung ương, các sở, ngành và doanh nghiệp trong quá trình triển khai công tác cổ phần hóa, thoái vốn. Khuyến khích cập nhật danh mục và tạo thuận lợi cho sắp xếp lại cơ sở nhà, đất, xử lý tài chính, cơ cấu lại và nâng cao hiệu quả hoạt động của doanh nghiệp để đảm bảo khi đưa vào danh mục cổ phần hóa thì có tính khả thi cao và đạt được mục tiêu của cổ phần hóa giai đoạn 2021-2025.

Thứ hai, làm tốt công tác chuẩn bị cổ phần hóa, thoái vốn; phân định rõ trách nhiệm của các cơ quan nhà nước và doanh nghiệp; rà soát kỹ, kịp thời xử lý dứt điểm, đúng chế độ, đúng thẩm quyền những tồn tại, vướng mắc về đất đai, tài chính, tài sản, công nợ; đảm bảo phương án sử dụng đất sau cổ phần hóa,

phù hợp với quy hoạch, kế hoạch sử dụng đất, quy hoạch xây dựng tại địa phương và chiến lược phát triển của doanh nghiệp.

Đặc biệt, hiện còn nhiều vướng mắc trong cơ chế, chính sách, nhất là trong định giá doanh nghiệp, xác định giá trị quyền sử dụng đất. Bởi vậy, cơ quan chức năng cần tiếp tục hoàn thiện phương pháp và hướng dẫn cụ thể hơn trong xử lý đất đai đối với các doanh nghiệp nhà nước quản lý sử dụng nhiều cơ sở nhà đất, tình hình tài chính phức tạp, phương án cơ cấu lại không thành công. Theo đó, bên cạnh việc tập trung rà soát, đề xuất phương án xử lý các tồn tại về tài chính, tài sản, công nợ, sắp xếp lại các cơ sở nhà, đất theo quy định, cần cho phép địa phương xác định rõ các mục tiêu, nguyên tắc và áp dụng rộng rãi phương án thu hồi về Thành phố các địa điểm đất sử dụng không hiệu quả hoặc không đúng mục đích sản xuất kinh doanh, nhất là các diện tích đất không thể hoặc rất khó xác định đúng giá trị, để tổ chức đấu giá công khai theo quy định của pháp luật và tinh thần Nghị quyết số 60/2018/QH14 ngày 15/6/2018. Việc đưa giá trị đất ra khỏi phương án tính giá trị cổ phần hóa không chỉ bảo đảm sự công bằng, tính đúng, tính đủ tiền thuê đất của doanh nghiệp, tránh thất thu cho ngân sách nhà nước và thất thoát tài sản công, mà còn giúp đơn giản hóa và đẩy nhanh hơn quá trình cổ phần hóa doanh nghiệp nhà nước.

Thứ ba, đề cao yêu cầu đảm bảo công khai, minh bạch quy trình cổ phần hóa, thoái vốn, thông tin về tình hình sản xuất kinh doanh, tài chính, tỷ lệ cổ phần nhà nước nắm giữ và tình hình quản lý và sử dụng đất đai của doanh nghiệp; lựa chọn đơn vị tư vấn xác định giá trị doanh nghiệp, tư vấn xây dựng phương án cổ phần hóa, thoái vốn có năng lực, đáp ứng đủ điều kiện theo quy định và đề cao trách nhiệm, chất lượng các dịch vụ của các đơn vị tư vấn.

Thứ tư, tăng cường các biện pháp kiểm tra, giám sát quá trình cổ phần hóa, thoái vốn nhà nước không để xảy ra tiêu cực, tham nhũng, vi phạm pháp luật, thất thoát tài sản Nhà nước, kiên quyết xử lý các tổ chức, cá nhân vi phạm theo đúng quy định của pháp luật...

Thứ năm, cụ thể hóa và tăng cường trách nhiệm của người đứng đầu doanh nghiệp và kịp thời phát hiện, đề xuất phương án tháo gỡ khó khăn, xử lý theo thẩm quyền các vướng mắc phát sinh trong quá trình thực hiện. Đồng thời, chịu trách nhiệm trước UBND Thành phố trong trường hợp không hoàn thành nhiệm vụ, không đảm bảo hiệu quả, tiến độ được giao hoặc để xảy ra thất thoát vốn, tài sản của nhà nước khi thực hiện cổ phần hóa, thoái vốn tại các doanh nghiệp...